

DWW-002-002304

M. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Accounting & Taxation : Paper - III

(Advanced Management Accounting)

Faculty Code : 002

Subject Code : 002304

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના :** (૧) MCQ પ્રશ્નોના જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ આપવા
(૨) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવેલ છે.
(૩) દરેક પ્રશ્નોના જવાબ મુદ્દાસર અને ગણતરી સાથે આપવા

વિભાગ - ૧

- 1 MCQ :** **20**
- (૧) 'જિટ' અભિગમ એ _____ સંચાલન શૈલીનો ભાગ છે.
- (A) જાપાનીઝ (B) ભારતીય
(C) અમેરિકન (D) શ્રેષ્ઠ
- (૨) નીચેનામાંથી કઈ ટેકનીક JIT અભિગમની ટેકનીક નથી ?
- (A) ABC વિશ્લેષણ (B) કાનબાન ટેકનીક
(C) માલસામગ્રી સંચાલન ટેકનીક (D) સંપૂર્ણ ગુણવત્તા અંકુશ
- (૩) MRP-II એટલે શું ?
- (A) Manufacturing Resource Planning
(B) Machinery Resource Planning
(C) Man Power Requirement Planning
(D) Manufacturing Resouce Programme

- (૪) સંપૂર્ણ ગુણવત્તા અંકુશનો અમલ એટલે શું ?
- (A) શૂન્ય ખામી ઉત્પાદન (B) નિર્ધારિત ખામી ઉત્પાદન
(C) પ્રમાણ ક્ષતિ ઉત્પાદન (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (૫) CPMનું પૂરું નામ શું છે ?
- (A) Critical Path Method (B) Critical Project Method
(C) Complicated Path Method (D) આ પૈકી એકપણ નહીં
- (૬) PERT અને CPM બંને પદ્ધતિઓનો સ્વતંત્ર રીતે વિકાસ કઈ સાલમાં થયો ?
- (A) 1918-1919 (B) 1947-1948
(C) 1939-1940 (D) 1957-1958
- (૭) ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડી એટલે ?
- (A) કુલ ચાલુ મિલકતો
(B) કુલ ચાલુ મિલકતો + કુલ કાયમી મિલકતો
(C) કુલ કાયમી મિલકતો - ચાલુ દેવા
(D) કુલ ચાલુ મિલકતો - કુલ ચાલુ દેવા
- (૮) નીચેનામાંથી શાનો સમાવેશ ચાલુ મિલકતમાં થતો નથી ?
- (A) પાઘડી (B) રોકાણો
(C) રિબેચર વટાવ (D) આ પૈકી એક પણ નહીં
- (૯) રોકડપ્રવાહ પત્રકમાં ઈન્કમટેક્ષની ચૂકવણી કઈ પ્રવૃત્તિમાં નોંધાય છે ?
- (A) રોકાણ (B) કાર્યશીલ મૂડી
(C) સંચાલકીય (D) નાણાકીય
- (૧૦) SQC કોની સાથે સંબંધ ધરાવે છે ?
- (A) ઉત્પાદનના અમુક ભાગ (B) આર્થિક વિશ્લેષણ
(C) વેચાણ વિભાગ (D) પેદાશ ગુણવત્તા

(૧૧) ઐતિહાસિક પડતર પદ્ધતિ સાથે કોણ સંકળાયેલું છે ?

- (A) બ્રુમેટ (B) ફલેમ હોલ્ઝ
(C) પાર્ઠીલ (D) ઉપરોક્ત દરેક

(૧૨) R-આલેખ કયા આલેખ પહેલા ફરજિયાત છે?

- (A) z (B) $\bar{x}$
(C) np (D) n

(૧૩) ઉત્પાદન સાધનોનું આયોજન (MRP)નો શબ્દ પ્રયોગ સૌપ્રથમ_____ એ કર્યો હતો.

- (A) ફ્યુજી ચો (B) ઓલી વીટ
(C) શ્રી હિર્ષમાન (D) ઉપરનામાંથી એક પણ નહીં

(૧૪) અધ્યયન વક્રઅનુસાર 80%ના અધ્યયન વક્રદરની અસર શું સૂચવે છે ?

- (A) ઉત્પાદન સમયમાં 80% ઘટાડો થયા છે
(B) ઉત્પાદન સમયમાં 20% ઘટાડો થાય છે
(C) ઉત્પાદન સમયમાં 80% વધારો થાય છે
(D) ઉત્પાદન સમયમાં 20% વધારો થાય છે

(૧૫) 'ગુરુ ગુરુના નિયમ'માં નિર્ણાયકાર _____હોય છે.

- (A) નિરાશાવાદી (B) શંકાશીલ
(C) આશાવાદી (D) અનિશ્ચિત માનસવાળો

(૧૬) નીચે પૈકી કયા આલેખ ખામી પ્રમાણના નિયંત્રણ આલેખો છે ?

- (A) $\bar{x}$ અને R (B) $\bar{x}$ અને b
(C) P અને np (D) C અને $\bar{x}$

(૧૭) જો A અને B ઘટનાઓ સ્વતંત્ર હોય તો _____.

(A) $P(A \cup B) = P(A) + P(B)$

(B) $P(\bar{A} \cap \bar{B}) = P(A) \cdot P(\bar{B})$

(C) $P(\bar{A} \cap \bar{B}) = P(\bar{A}) \cdot P(\bar{B})$

(D) $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$

(૧૮) કોઈ પણ ઘટનાની સંભાવનાની કિંમત _____ની વચ્ચે હોય છે.

(A) -1 થી 0

(B) -1 થી +1

(C) 0 થી 1

(D) એક અને એકથી વધુ (≥ 1)

(૧૯) SCBAનું પૂર્ણ નામ _____.

(A) Social cost benefit analysis

(B) Society cultural basic activities

(C) Social case bonafide approach

(D) Socail cost but against benefit

(૨૦) શ્રી વિલિયમ પેટીના મત અનુસાર કામદારોએ _____ના પિતા છે.

(A) મિલકતો

(B) નફા-નુકસાન

(C) શ્રમ

(D) સેવા

વિભાગ - ૨

૨ રામ લિ.ના તા.31.3.14 અને 31.3.15ના રોજનાં પાકા સરવૈયા સંક્ષિપ્તમાં નીચે પ્રમાણે છે.

૧૩

જવાબદારીઓ	31.3.14 રૂ.	31.3.15 રૂ.	મિલકતો	31.3.14 રૂ.	31.3.15 રૂ.
શેરમૂડી	3,00,000	4,00,000	સ્થિર મિલકતો	8,00,000	9,50,000
મૂડી અનામત	-	10,000	બાદ ઘસારો	2,30,000	2,90,000
સા.અનામત	1,70,000	2,00,000	ચોખ્ખી મિલકતો	5,70,000	6,60,000
ન.નુ.ખાતુ	60,000	75,000	રોકાણો	1,00,000	80,000
રિબેન્ચર્સ	2,00,000	1,40,000	સ્ટોક	54,000	75,000
લેણદારો	1,20,000	1,30,000	દેવાદારો	1,50,000	2,00,000
કરવેરાની			રોકડ	76,000	55,000
જોગવાઈ	90,000	85,000	પ્રા. ખર્ચા	20,000	10,000
સૂચિત રિવિઝન્ડ	30,000	36,000			
ચૂકવવાનું બાકી રિવિઝન્ડ	-	4,000			
	9,70,000	10,80,000	-	9,70,000	10,80,000

૨૦૧૪ અને ૨૦૧૫ના વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ :

- (૧) એક મશીન વેચેલ જેમાં રૂ.25,000 ઉપજ્યા, મશીનની પડતર કિંમત રૂ. 64,000 હતી અને તેના પર રૂ.35,000નો ઘસારો ગણવામાં આવેલ હતો.
- (૨) રૂ.95,000ના ઘસારાની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.
- (૩) 30% રિબેન્ચર રૂ.103 લેખે પરત કરેલ હતા.
- (૪) કેટલાક રોકાણો નફાથી વેચેલા હતા. જેનો નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા લીધો હતો.

(પ) આ વર્ષથી સ્ટોકની કિંમત પડતર કિંમતે ગણવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું તે અગાઉ (પહેલા) સ્ટોકની કિંમત પડતર બાદ 10% મુજબ ગણવામાં આવતી હતી. તા.31-3-2014 ના રોજ સ્ટોકની કિંમત રૂ.54,000 તે વખતની પ્રવર્તમાન પદ્ધતિ હતી તે મુજબ ગણેલ જ્યારે 31-3-2015નાં રોજ સ્ટોકની પડતર કિંમત સાચી હતી.
તમારે ભંડોળની પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે.

અથવા

૨ ભંડોળ પ્રવાહપત્રકનો અર્થ અને ભંડોળ પ્રવાહપત્રકની પ્રક્રિયા જણાવો. 13

૩ મહેશ વુડ લિમિટેડનાં ડિસેમ્બર 31-2013 અને 2014માં પાક સરવૈયાનો સારાંશ નીચે મુજબ છે 13

પાકાં સરવૈયાં

મૂડી-દેવા	31-12-13	31-12-14	મિલકત-વેણાં	31-12-13	31-12-14
	રૂ.	રૂ.		રૂ.	રૂ.
શેરી મૂડી	1,00,000	1,00,000	સ્થિર મિલકત	80,000	60,000
સા.અનામત	50,000	52,000	રોકાણ	10,000	12,000
ન.નુ.ખાતું	12,000	15,000	સ્ટોક	48,000	42,000
લેણદારો	35,800	25,800	દેવાદારો	42,000	91,000
કરવેરાની	18,000	5,000	બેન્ક/રોકડ	35,800	42,800
જોગવાઈ					
મોર્ગેજ લોન	-	50,000			
	2,15,800	2,47,800		2,15,800	2,47,800

વધારાની માહિતી :

- (૧) વર્ષ 2014 દરમિયાન રૂ.1,600 નું રોકાણ રૂ.1,700 માં વેચવામાં આવેલ છે.
- (૨) વર્ષ 2014 દરમિયાન રૂ. 2,000ની કરવેરાની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.
- (૩) સ્થિર મિલકતોનો એક ભાગ જેની ચોપડે કિંમત રૂ.2,000 છે. તે વર્ષ 2014 દરમિયાન રૂ.2,400માં વેચવામાં આવેલ છે.

(૪) વર્ષ 2014 દરમિયાન ચૂકવેલ ડિવિડન્ડની રકમ રૂ.10,000 છે.

ઉપરની વિગતોનાં આધારે હિસાબી ધોરણ નં.૩ મુજબ રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો. જરૂરી તમામ ગણતરી દાખલાનાં જવાબનાં ભાગરૂપે દર્શાવવાની રહેશે.

અથવા

૩ રોકડપ્રવાહ પૃથક્કરણ (વિશ્લેષણ)ની ઉપયોગિતા અને મર્યાદાઓ જણાવો. **13**

૪ (અ) નીચે આપેલ માહિતી પરથી નેટવર્ક આકૃતિ દોરો. **6**

પ્રવૃત્તિ   **તરતની પુરોગામી પ્રવૃત્તિ**

A ..... -

B ..... -

C ..... A

D ..... B

(બ) રાજ બેન્કના મેનેજર શ્રી રાકેશ પાસે નીચે મુજબનાં બે વિકલ્પો છે **6**
અને તે કયો વિકલ્પ પસંદ કરવો તે અંગે મૂંઝવણમાં મૂકાઈ ગયા છે. તો તમારે નિર્ણયવૃક્ષનાં આધારે તેને યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરવાની સલાહ અપવાની છે. (ગ્રાહકો 8% લોન પરત કરતા નથી.)

વિકલ્પ-૧: એક કંપનીએ 10%ના વાર્ષિક વ્યાજના દરે લોન રૂ.20,000 આપવી.

વિકલ્પ-૨: 9%ના વાર્ષિક નિશ્ચિત વ્યાજ આપતી જામીનગીરીમાં રૂ.20,000નું રોકાણ કરવું.

અથવા

૪ (અ) પર્ટ અને CPMનો તફાવત **6**

(બ) આંકડાશાસ્ત્રીય ગુણવત્તા નિયંત્રણ. **6**

૫ નીચેનાં પર ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) **12**

(૧) જિટ અભિગમ

(૨) માનવ સંપત્તિનાં હિસાબોનું મહત્ત્વ

(૩) સામાજિક ખર્ચ-લાભનાં તબક્કાઓ જણાવો.

(૪) સામાજિક જવાબદારીનાં હિસાબો સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- Instruction :**
- (1) Answer MCQ only in answer sheet.
  - (2) Marks are shown on the right side of question.
  - (3) Answer all the questions to the point and with calculation.

SECTION - I

1 M.C.Q. 20

- (1) "JIT" Approach is a part of ..... management system.
  - (A) Japanese
  - (B) Indian
  - (C) American
  - (D) Best
- (2) From the following techniques, which is not the technique if JIT approach ?
  - (A) ABC Analysis
  - (B) Kanban technique
  - (C) Inventory management technique
  - (D) Total quality control
- (3) What is MRP-II ?
  - (A) Manufacturing resource planning
  - (B) Machinery resource planning
  - (C) Manpower requirement planning
  - (D) Manufacturing resource programme
- (4) Application of total quality control means .....
  - (A) Zero defect production
  - (B) Pre-determined defect production
  - (C) Standard defect production
  - (D) None of them

- (5) What is full form of CPM ?
- (A) Critical path method
  - (B) Critical project method
  - (C) Complicated path method
  - (D) None of these
- (6) In which years, PERT and CPM were introduced ?
- (A) 1918-1919
  - (B) 1947-1948
  - (C) 1939-1940
  - (D) 1957-1958
- (7) Networking capital means ?
- (A) Total current assets
  - (B) Total current assets + Total fixed assets
  - (C) Total fixed assets - current debts
  - (D) Total current assets - Total current debts
- (8) From following, which is not included in current assets ?
- (A) Goodwill
  - (B) Investments
  - (C) Debenture discount
  - (D) None of these
- (9) In cash flow statement, Income-tax paid is recorded in ..... activity.
- (A) Investment
  - (B) Working capital
  - (C) Operating
  - (D) Financial
- (10) SQC is related with .....
- (A) Quantum of production
  - (B) Economic analysis
  - (C) Sales department
  - (D) Quality of the product

- (11) Who is connected with historical cost approach ?
- (A) Brummet
  - (B) Flam Holtz
  - (C) Pyle
  - (D) All of the above
- (12) R-graph is compulsory, before which graph ?
- (A) z
  - (B) $\bar{x}$
  - (C) np
  - (D) n
- (13) MRP word was first time pronounced by .....
- (A) Fujio-cho
  - (B) Ollie weight
  - (C) Hirschmann
  - (D) None of them
- (14) As per learning curve model, what is the effect of 80% learning curve rate
- (A) Decrease the production time by 80%
  - (B) Decrease the production time by 20%
  - (C) Increase the production time by 80%
  - (D) Increase the production time by 20%
- (15) In Maxi-max criterion, decision maker is .....
- (A) Pessimistic
  - (B) Doubtful
  - (C) Optimistic
  - (D) Uncertain

- (16) Which are of the following quality control chart are chart for defective ?
- (A) $\bar{x}$ and R
  - (B) $\bar{x}$ and b
  - (C) P and np
  - (D) C and $\bar{x}$
- (17) If A and B are independent events then .....
- (A) $P(A \cup B) = P(A) + P(B)$
  - (B) $P(\bar{A} \cap \bar{B}) = P(A) \cdot P(\bar{B})$
  - (C) $P(\bar{A} \cap \bar{B}) = P(\bar{A}) \cdot P(\bar{B})$
  - (D) $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$
- (18) Probability of any event lies between .....
- (A) -1 to 0
  - (B) -1 to +1
  - (C) 0 to 1
  - (D) one and more than one (≥ 1)
- (19) Full form of SCBA is .....
- (A) Social cost benefit analysis
  - (B) Social cultural basic activities
  - (C) Social cost bonafide approach
  - (D) Social cost but against benefit
- (20) According to opinion of shri william patty, workers are father of .....
- (A) Assets
  - (B) Profit-Loss
  - (C) Hard work
  - (D) Service

SECTION - II

2 The summarized Balance Sheets of Ram Ltd. as on **13**
31-3-2014 and 31-3-2015 are as follow :

<i>Liabilities</i>	<i>31.3.14</i> <i>Rs.</i>	<i>31.3.15</i> <i>Rs.</i>	<i>Assets</i>	<i>31.3.14</i> <i>Rs.</i>	<i>31.3.15</i> <i>Rs.</i>
Share capital	3,00,000	4,00,000	Fixed assets	8,00,000	9,50,000
Capital			Less :		
reserve -	-	10,000	Depreciation	2,30,000	2,90,000
General reserve	1,70,000	2,00,000	Net assets	5,70,000	6,60,000
P & L A/c.	60,000	75,000	Investments	1,00,000	80,000
Debentures	2,00,000	1,40,000	Stock	54,000	75,000
Creditors	1,20,000	1,30,000	Debtors	1,50,000	2,00,000
Tax			Cash	76,000	55,000
provision	90,000	85,000	Preliminary		
Proposed			expenses	20,000	10,000
dividend	30,000	36,000			
Unpaid					
dividend	-	4,000			
	9,70,000	10,80,000		9,70,000	10,80,000

During 2014-2015, the company :

- (1) Sold one machine for Rs. 25000, the cost of machine was Rs. 64,000 and depreciation provided for it amounted to Rs. 35000.
- (2) Provided Rs. 95,000 as depreciation.
- (3) Redeemed 30% of debentures at Rs. 103.
- (4) Sold investment at profit and credited to capital reserve.

- (5) Decided to value the stock at cost, whereas earlier the stock practice was value of stock at cost less 10%. The stock according to books on 31-3-2014 was Rs. 54,000 and on 31-3-2015. Which was correctly valued at cost.

You are required to prepare statement of source and application of fund.

OR

- 2 The Definition of fund flow statement and explain the process of fund flow statement. **13**
- 3 The following are the summarized Balance Sheets of Mahesh Wood Products Ltd as on 31st December, 2013 and 2014 : **13**

Balance Sheets

<i>Liabilities</i>	<i>31-12-13</i>	<i>31-12-14</i>	<i>Assets</i>	<i>31-12-13</i>	<i>31-12-14</i>
	<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>		<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>
Share capital	1,00,000	1,00,000	Fixed assets	80,000	60,000
General reserve	50,000	52,000	Investments	10,000	12,000
P & L A/c.	12,000	15,000	Stock	48,000	42,000
Creditors	35,800	25,800	Debtors	42,000	91,000
Provision for tax	18,000	5,000	Bank	35,800	42,800
Mortgage loan	-	50,000			
	<i>2,15,800</i>	<i>2,47,800</i>		<i>2,15,800</i>	<i>2,47,800</i>

Additional Information :

- (1) Investment costing Rs. 1,600 were sold during the year 2014 for Rs. 1700.

- (2) Provision for tax made during the year 2014 was Rs. 2,000.
- (3) During the year 2014 part of fixed assets book value Rs. 2,000 was sold for Rs. 2,400. The Profit was Included in Profit and Loss A/c.
- (4) Dividend paid during the year 2014 amounted to Rs. 10,000.

From above mentioned information prepare cash flow statement as per accounting standard no. 3.

You are required to show all calculations as part of the answer.

OR

3 State the utility and limitations of cash flow analysis. **13**

4 (A) Draw the net-work figure from below describe data : **6**

Activity	Immediately proceeding activity
A	-
B	-
C	A
D	B

(B) Mr. Rakesh Manager, Raj Bank have two options **6**
 which option he has to select is confused. Kindly advise him to select the appropriate option using decision tree (customer not paying 8% loan).

Option 1 : Company has to sanction the loan of Rs. 20,000 on 10% yearly interest rate.

Option 2 : Company has 9% of fixed yearly interest on to invest mortgage of Rs. 20,000.

OR

- 4 (A) Difference between PERT and CPM. **6**
- (B) Statistical quality control. **6**
- 5 Write notes of following on any **two** : **12**
- (1) Just in time (JIT) approach
  - (2) Importance of human resource accounting
  - (3) Explain the phases of social expenses benefit analysis
  - (4) Explain social responsibility accounting.
-